

'Een van de beste en
spannendste auteurs van nu.'

– MICHEL FABER

Jenny Erpenbeck

Een handvol sneeuw

'Ik heb heel lang niet meer zoiets goeds gelezen
– zo opwekkend, compromisloos en levendig.'

– NICOLE KRAUSS

vangennep
amsterdam

Für Joke!

Jenny Erpenbeck

Een handvol sneeuw

Vertaald uit het Duits door Elly Schippers

J. S. 2015

Jwolle

Jenny Erpenbeck.
Elly Schippers

vangennep
amsterdam

Europese Literatuurprijs 2015

- “Een schitterend historisch panorama van het Europa in de twintigste eeuw trekt aan de lezer voorbij, soms krijg je inzicht in de politieke situatie, altijd blijft haar verhaal hoogst persoonlijk. Erpenbeck goochelt met tijden, schrijft in een beeldende stijl, kiest voor elk hoofdstuk weer een net wat andere toon en hanteert een enorme variëteit in werkwoordsvormen als het gaat om het aanduiden van de tijd. Dat de lezer daar niet in verstrikt raakt is te danken aan Elly Schippers, die een uitmuntende prestatie heeft geleverd.”

Waar hebben we het over?

- Structuur en stijl
- Fictie tegenover realistisch decor
- Wat bepaalt je leven? Vrije keus? Toeval?
Afkomst? Lot? Politiek?
- Dood
- Zwijgen
- De kracht van literatuur

Structuur en stijl

- Structuur en inhoud passen bij elkaar
- ‘de geraffineerde structuur is een grote symfonie’: ieder boek ander tempo en ritme
- Het verhaal niet alleen vertellen via de inhoud, maar ook via de taal
 - Onzichtbare verteller (behalve in intermezzi)
 - Onaffe zinnen
 - Achttien zijn alleen is niet genoeg

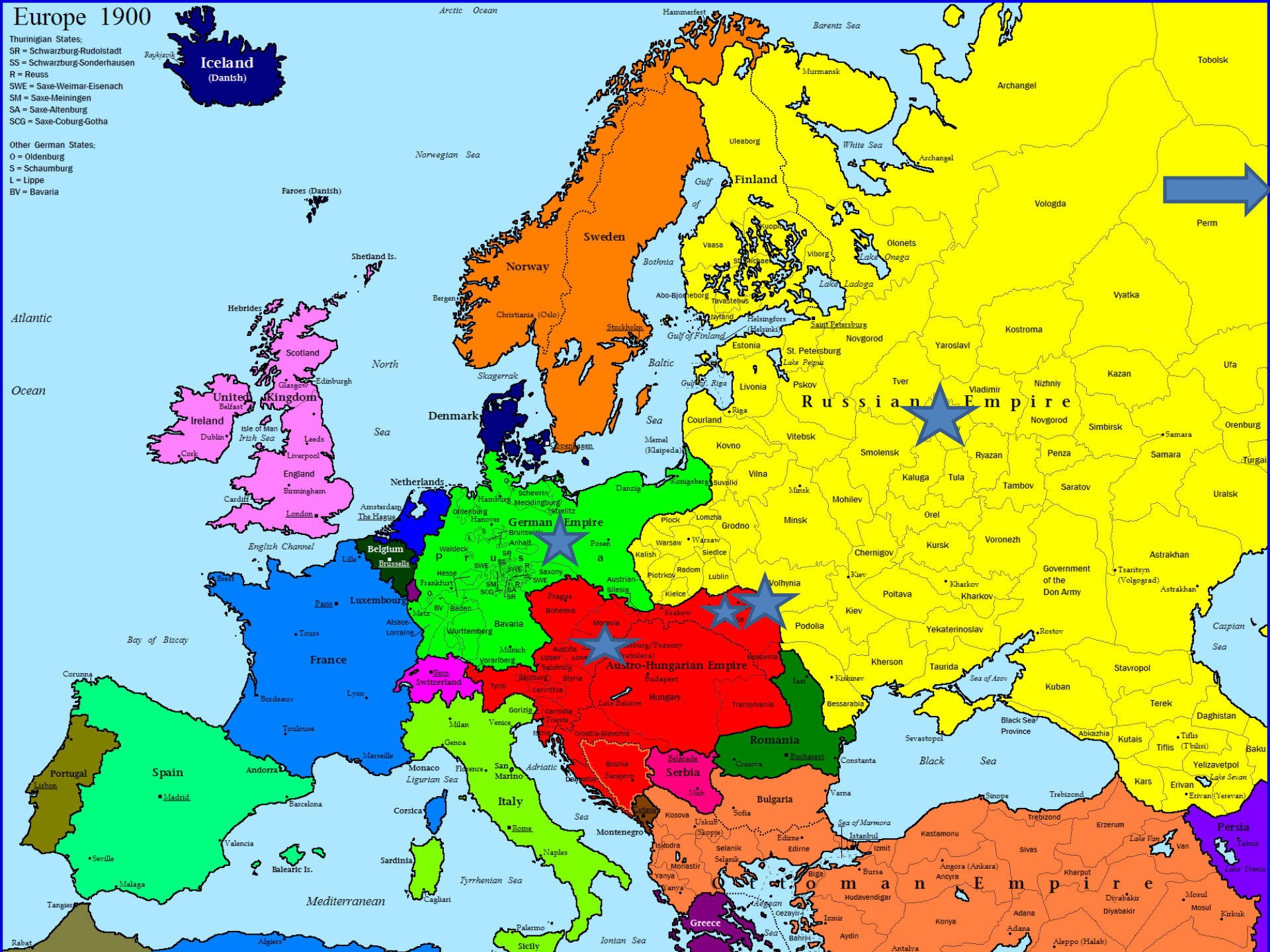
Het decor

- De werkelijkheid als decor
- Een levend decor: de werkelijkheid bepaalt het leven van de personages, minstens voor een deel

Europe 1900

Thuringian States:
SR = Schwarzburg-Rudolstadt
SS = Schwarzburg-Sonderhausen
R = Reuss
SWE = Saxe-Weimar-Eisenach
SM = Saxe-Meiningen
SA = Saxe-Altenburg
SCG = Saxe-Coburg-Gotha

Other German States:
O = Oldenburg
S = Schaumburg
L = Lippe
BV = Bavaria

Het decor -

- Antisemitisme
- Honger in Wenen
- Moskou
- Goelag
- Oost-Berlijn
- Berlijn na de val van de muur

Nicolaj Boecharin (1888-15 maart 1938)

Wat bepaalt je leven?

Vrije keus? Lot? Toeval? Politiek? God?

- Omstandigheden spelen grote rol
- Brody-Wenen-Moskou: van de regen in de drup
- Pas als hoofdpersoon afrekent met haar verleden, komt ze tot bloei
- ‘wat zou het mooi zijn, denkt ze, als het toeval regeerde en niet een God.’ (p. 14)

Dood

- Wat vaststaat
- Verschillende manieren van dood gaan
- Manieren van omgaan met de dood: gebruiken
- Leven na de dood: nagedachtenis
- Gedachten over de dood
- Voor de tweede keer verliezen

Zwijgen

- ‘het is niet goed om meer te weten’ p.263.
- Sommige dingen zijn te erg om over te praten
– emoties
- Het zwijgen doorbreken werkt positief

De kracht van literatuur

- Marxistische literatuurwetenschap
 - Niet het literaire werk staat centraal, maar het verband tussen literatuur en werkelijkheid
 - De maatschappij beïnvloedt de tekst en de tekst beïnvloedt de maatschappij
 - Schrijver is geen individu met originele ideeën, maar ideeën zijn altijd collectief

De kracht van literatuur

- ‘De kracht van literatuur is onder meer dat ze ons even een ander leven laat leiden. Met alle bijhorende gedachten en verwachtingen, dwalingen, emoties en dilemma's. Waar filosofie het menselijk bestaan alleen in abstracties kan vatten, confronteert literatuur ons met dat bestaan zelf. Wat is dat: vol zijn van wraak, woede, geloof of liefde? Of hoe voelt dat: een vreemdeling zijn, een afgewezene, een gevangene of een neurotische ambtenaar?’
(www.filosofie.nl)

Verder lezen

- Joseph Roth: Radetzkyars (1932). Opkoomst en ondergang van het (soldaten)geslacht Von Trotta en de ondergang van de Oostenrijks-Hongaarse monarchie.
- Julia Franck: De middagvrouw (2007). Over het leven van een op Francks grootmoeder gebaseerde vrouw in de jaren tussen 1914 en 1945.
- Rüdiger Safranski: Goethe – Kunstwerk van het leven. Biografie.